

בהתאחדות

תקציב תש"ס:

ההנהלה אישרה את התקציב לשנת תש"ס. תקציב זה מתחלק למימון הפעילויות הכלליות מחד, והפעולות הספציפיות (משק סגור) מאידך. הפעילויות הכלליות מכוסות על ידי גבית מס אירגון בגובה 140 ל"י מכל בהמה מורעת ובס"ה כ-19 מיליון ל"י. ביקורת החלב הוא הסעיף העיקרי במשק הסגור, עם סכום של למעלה מ-15 מיליון ל"י, כשהתשלום לפרה/שנה הינו 320 ל"י. "משק הבקר והחלב" מהווה סעיף נוסף במשק הסגור, אשר מכוסה כולו על ידי דמי מינוי (515.20 ל"י כולל מע"מ לשנת תש"ס) והכנסות מפירסומת. הפעילויות הקשורות בייצוא כלל אינן נכללות בתקציב ומתכסות באופן שוטף בהתחשבנות העיסקית. לפי הג'ל מתבצעת הפעילות הכללית השוטפת של ההתאחדות בכיסוי דמי חבר לפי 140 ל"י מורעת / שנה. עבור סכום זה, שאינו מבוטל, אך בכל זאת מהווה פחות משווי 17 ליטר חלב בעת אישור התקציב, נהנה החבר מטיפול בנושאים האירגוניים, הכלכליים והמקצועיים מצד פעילי המוסד ועובדיו. ההתאחדות ממשיכה לקיים את ההדרכה בשטחים ספציפיים, כגון ממשק חליבה, מבנים ומיכון ספר העדר.

בעוד ההנהלה עושה מאמצים כדי לפעול במסגרת תקציב מוגבל ככל האפשר, אין היא רואה את הצימצום והחסכון בפעילות, כמטרה בפני עצמה, ובדמי החבר המשתלמים רואה היא כעין השקעה המאפשרת פעולה מתמדת להבטחת ריווחיות הענף. שיתופו המלא של החבר בפעילות המוסד חשובה ביותר להשגת מטרה זו. שיתוף זה צריך למצוא ביטוי הן בכך

שהחבר מביע את דעתו ולוקח חלק פעיל יותר בנעשה במוסד, והן על ידי פעילות רבה יותר במסגרת הוועדות האזוריות, אשר – דרך אגב – מכוסה אף היא על ידי התקציב הכללי השוטף. אנו עדים לכך שבאזורים הפעילים הביאה ההתארגנות לתוצאות חשובות בעיניים כגון הבטחת מזונות וניצול מזון עונתי, בריאות הבקר, הכנות לקראת הפעלת התקן לחלב איכות ועוד. לצערנו אין הפוטנציאל הזה מנוצל עדיין דיו בכל האזורים.

מחיר החלב:

בדיון החצי שנתי (נובמבר) בנושא קביעת מחיר החלב, עמדנו שוב על תביעותינו הקודמות אשר נידחו בהתחשבנות אפריל 1979. כן הגשנו תביעה חדשה ומשמעותית בדבר תחולת תשלום מעודכן במועד ריאלי. בשיוניים התדירים, אשר חלו וחלים במרוצת השנה האחרונה בכל סעיפי התשומה ובעיקר עלות המספוא, לא יתכן שיעבור זמן רב בין העליה בתשומה לבין עידכון המחיר שהיצרן מקבל עבור תוצרתו. רק אם תוכר תחולת העידכון במועד ריאלי, ניתן יהיה למנוע פער מתרחב והולך בין התשומות לבין ההכנסות מהענף. בעת כתיבת שורות אלה, עדיין נמשכת ההתדיינות.

מחיר הבשר:

לגבי המחיר המשתלם עבור הבשר חלה ירידה אפקטיבית מאז חודש אוגוסט. עלינו לבדוק כיצד לתבוע פיצוי ריאלי עבור העלויות בתקופה האחרונה, אשר אינן מתכסות כלל ועיקר בהתפתחות המחירים לבשר. מתנהלים דיונים בנושא וההנהלה תגבש עמדה לפעולה.

"הדף הכחול":

הנהלת ההתאחדות החלה במשלוח דף אינפורמציה חודשי, "הדף הכחול", אשר יצא ב-15 לכל חודש. מטרת הדף היא לעדכן את החברים באופן שוטף בנושאים אקטואליים כגון מחירי בקר על סוגיו השונים, מידע בדבר מזונות ועוד.

כפי שהודענו גם ב"דף הכחול" הראשון שנשלח, נשמח לקבל הערות והצעות לשטחי מידע נוספים אשר ניתן לכלול במסגרת זו.

ייצוא:

אנו עומדים בעיצומו של משלוח גדול של עגלות הרות לבולגריה. הבולגרים הוסיפו להזמנתם המקורית של 750 ראש עוד 100, כך שעלינו לספק, עד ינואר 1980, 850 עגלות. ב-28 בנובמבר יצאה אניה עם 425 עגלות, אחרי עבודה מאומצת ובתנאים קשים של צוות הייצוא – זאב נורי, עזרא גוטקין ואליעזר גרינגרטן.

מחיר העגלה בעיסקה הבולגרית יהיה \$1,280 CIF. אחרי הפחתת כל ההוצאות, כולל הובלה והוצאות בארץ, ישולם למשק סכום המקביל ל-\$900.

במקביל לעיסקה הבולגרית, עומד לצאת משלוח עגלות ראשון לזמביה. אנו מקווים שיהיה המשך בהיקף של כמה מאות ראשים לעיסקה עם מדינה זאת. ביבשת אפריקה מתנהלים כיום פרויקטים רבים של פיתוח החקלאות, אשר ענף הרפת תופס בהם מקום נכבד. אי לכך אנו רואים פוטנציאל חשוב לעתיד ייצואנו גם בשוקי יבשת זו.

מאידך, לא ירדה חשיבותה של אירופה המערבית כיעד ייצואנו בעתיד ואנו ממשיכים במאמצים רבים להרחבת השוק האירופי וחדירה לארצות חדשות, ביחוד של השוק המשותף. אנו בטוחים שמאמצים אלה ישאו פרי ושבקר ישראל-פריזי יימצא במערב אירופה תוך שנה, שנתיים.

ביוון השתתפנו במכרז ממשלתי על הספקת 16,000 מנות זירמה קפואה מפרי גזע פרמי-הולשטיין.

כמו כן נמשיכים המאמצים למכור עגלות הרות ביוון. במדינה זו קיים ביקוש לבקרנו ואף ישנם לקוחות פוטנציאליים. עדיין קיימת ביוון הבעיה הווטרינרית המקשה על השגת רשיונות ייבוא לבקר מישראל. קושי זה קשור לכלל הבעיות הווטרינריות שיש לנו בנוגע להחדרת בקרנו לארצות השוק המשותף. כידוע התקבלה יוון כחברה לשוק המשותף ועליה להתאים את עצמה לדרישות המקובלות אצל כלל חברות השוק. מכאן שהמאמצים בארצות אירופה המערבית ישפיעו בסופו של דבר גם על האפשרויות לייצוא ליוון.

נכשלו במכרז התורכי האחרון על הספקת עגלות הרות. הסיבה – מחירנו היה גבוה בהרבה ממחיר המתחרים. זכתה במכרז הולנד שהציעה עגלה במחיר נמוך בכ-200\$ מהצעתנו. מתברר שהספקים ההולנדיים נהנים מסובסידיה ממשלתית גבוהה מאוד לייצוא בקרם, ולכן יכלו להציע מחיר אשר אין לנו אפשרות להתחרות אתו על בסיס עסקי. אנו מצטערים על כשלון זה ומבררים את האפשרויות להמשך הספקת בקרנו לשוק קרוב זה.

התוכנית החדשה לעיבוד נתונים:

במסגרת ביצוע התוכנית החדשה והסבת המשקים אליה מהתוכנית הקודמת ("חשב"), הסתיים ביצוע השלבים הראשונים. בשלב א' נסתיים הסקר הכללי, כולל בחינת המערכת המשולבת חלב פוריות ופגישות עם הרפתנים במשקים ללימוד הבעיות הספציפיות. כן נסתיים שלב ב' אשר כלל הקמת המערכת המינהלית, תכנון ותיכנות ומערכת הקלט-פלט של ביקורת החלב והעיבודים הקשורים בכך.

כעת נמצאות בשלבי ביצוע התוכניות למפקד הבקר במשקים, על כל פרטיו הדרושים להפעלת התוכנית החדשה.

החילונו בהכנסת משקים בודדים ראשוניים למערכת החדשה. בתחילה ישמשו 2 קיבוצים ו-2 מושבים דגם לביקורת וללימוד של כל הקשור בהסבת המשק מהתוכנית הקודמת לחדשה. שלב זה ימשך כחודשיים. בהמשך

הכללית של "משק הבקר והחלב" ותהווה חלק מהמינוי הרגיל, ז.א. תישלח לכל מנוי "משק הבקר והחלב" ללא חשבון נפרד. החוברת כבר נמצאת בהכנה ותצא לאור בקרוב.

לפי יוזמתם של כמה חברים, בעיקר מושבניקים, אנו בודקים את האפשרות לארגן סיור מקצועי בארה"ב בקיץ הבא. עם התקדמות הברורים הראשונים, נודיע ברבים על פרטי התוכנית.

חלב איכות:

יצאנו למעשה מהשלב המקומי של הפעולה לשיפור איכות החלב בדרום הארץ ונכנסנו לשלב ההתארגנות הארצית. עתה אנו נמצאים באמצע תהליך הקמת הרשת לשינוע הדגימות מהמשק למעבדה. לשם בדיקה מועילה של כל חלב וחלב, דרושה הבאת דגימת חלב מהמשק האינדיווידואלי – ובמושב זה יכול להסתכם בעשרות דגימות! – אל אחת המעבדות האזוריות או התעשיות, שהן בבעלות המחלבה הרוכשת את החלב. עם השלמת המערכת הזאת לשינוע הדגימות בכל הארץ יוסר למעשה המכשול האירגוני העיקרי להפעלת תקן החלב. עדיין קיימים וממשיכים להטרידנו מכשולים בשטחי הטיפול הנאות בחלב הן בתוך תחנות האיסוף במושב והן בטיב הובלת החלב מהמשק, זאת אומרת מתחנת האיסוף המושבית ומבריכת קרור חלב בקיבוץ או במשק משפחתי כאחד, אל המחלבה.

בעיות אלו יותר מאשר הן מקצועיות הינן טכניות-אירגוניות במהותן. ברוב המקרים קיימים הכלים הדרושים להשגת תוצאות טובות, אך אין הם מנוצלים דיים. נראה לנו שהפתרון היעיל ביותר לבעיות אלו יהיה במישור הכספי: אם עבור חלב באיכות גבוהה ישולם מחיר גבוה יותר, ולא דווקא באופן סמלי בלבד, ידאג יצרן החלב בעצמו להבטחת איכות החלב בכל שלבי הדרך מהפרה עד למחלבה. נזכיר פה שבמבנה המשק שלנו, בעל המשק אחראי לחלב עד לקבלתו במחלבה. מבחינה חוקית, בעל המשק אחראי גם להובלה ולטיבה. אם לא הוא בעצמו יסדיר את ההובלה ויבטיח

תבוא ההכנסה המאסיבית של משקים, תוך כדי הדרכתם המפורטת לקראת השינויים.

עדיין טרם סיכמנו את פרטי המערכת הטיפוחית אשר צריכה לכלול את כל ענייני הטיפוח: עתודות, מבחנים ועוד.

בינתיים – ובכל שלבי המעבר – אנו מבקשים מהחברים לנהוג בסבלנות ובסובלנות ולהמשיך בדיווח השוטף למערכת הקיימת כמקובל, וזאת על מנת לאפשר מעבר חלק ככל האפשר למערכת החדשה.

בקשר להתחשבויות העבר עם חברת "חשב", נקבעה בוררות מוסכמת של 3 בוררים (בוררות זבל"א), המתנהלת לפי כל דיקדוקי החוק. כעת מוגשות התביעות ההדדיות לבוררים.

השכלה מקצועית:

בהשתתפות בוקרים רבים נפתח הקורס זתלת-חודשי ליסודות הענף. זהו הקורס השני מסוגו שמתנהל בטווח קצר, כשהקודם, שהתקיים בקיץ, לא היה מסוגל לקלוט את כל המועמדים.

קורס הטכנאים הנוכחי עומד לפני סיומו. קורס זה הפך במרוצת השנים לחשוב ביותר בין הקורסים שלנו, ויש לראות בו את הכנת העתודה המקצועית העיקרית לענף, במקביל ללימודים פורמליים גבוהים. משתתפי הקורס מתכוונים להמשיך במסורת של הקורסים הקודמים ומכינים סיור לימודי מסיים לארה"ב. מחזור נוסף של קורס טכנאים נפתח בתחילת שנת תש"ס. העניין שהחברים מוצאים בקיום הקורס גם השנה, מצביע אף הוא על החשיבות שמייחסים לכלי השכלה חשוב זה.

התקיים מחזור נוסף של קורס להיגיינה בייצור החלב, אשר נמשך 4 ימים. כן התקיים בשפה האנגלית קורס כללי למתנדבים עובדי הרפת.

לאחר הנסיון של השנה הקודמת, להוציא לאור חוברת מחקרים מיוחדת בשם "חקר ומעש", הוחלט להוציא לאור גם השנה חוברת דומה, אך במתכונת שונה מאשתקד. חוברת "חקר ומעש" מס. 2 תיכלל השנה במסגרת

במספר רב של מוסדות ובנושאים מקצועיים מגוונים. כמו כן משתתפת הקרן בצורה פעילה בתיפעול הרפת הנסיונית בעכו. כן מופרש חלק מסויים מכספי הקרן לש.ה.מ. עבור פעילויות השכלה, כגון ימי עיון, קורסים וכו'.

בנושאים הווטרינריים הוכנה ואושרה תוכנית מפורטת אשר כבר מתבצעת. לעומת זאת טרם נפתרו הבעיות בחלק מהנושאים הזואוטכניים הקשורים במינהל המחקר החקלאי. בעקבות קשיים אלה נפסקה למעשה פעילותה של הנהלת הענף. ההנהלה בהרכבה הפרסונלי התפרקה וכעת דנים על הרכבה מחדש.

ממשק חליבה ומבנים:

לאחרונה מורגשת התחדשות מה במשקים בתיכונן וביצוע של שיפורים ושיפוצים במערכות המבנים והחליבה. בחלקם מתכוננים המשקים בכך לקראת החורף, תוך כדי התאמת שיכון הפרות הן להגדלת מה בהיקף העדר והן לשיפור ההיגיינה של החזקת הבהמות. ישנם גם משקים העוסקים בתיכונן מבנים חדשים, ביניהם משקי הערכה. בחדשים האחרונים הובאו פריטי ציוד חליבה חדישים, להשלמת מערכות שכבר פועלות, ואלה נמצאים בשלבי התקנה שונים. ישנה ערנות מוגברת בנוגע למכונני חליבה, תוך כדי רצון לשפר ולהתאים את המכוננים הקיימים לקראת הספקים מוגברים, על מנת שישתרו גם את העדרים כשיתרחב היקפם. בחלק ניכר ממשקים אלה עוברים מחליבה לצינצנות למערכות חליבה לקו נמוך. משקים אחדים מתעניינים ודנים באפשרות של בניית מכון חליבה חדש.

בכל המשקים, וביחוד במגזר המושבי, מושקע נתח ניכר מעבודת ההדרכה בשיפור איכות החלב ובצימצום הנזקים הנגרמים על ידי מחלות העטין.

ועדת ממשק חליבה:

הורכבה מחדש ועדת ממשק החליבה. חשיבותה של ועדה זו ניכרת במיוחד בהתחשב עם הפעולות המשותפות של גורמים רבים בנושאי החלב, החליבה והציוד. אחד התפקידים

את טיבה, אין לצפות שמישהו אחר יצליח לעשות כן.

לאור ההתפתחויות הנ"ל נראה לנו שסביר שתקן החלב ותשלום דיפרנציאלי בהתאם יכנסו לתוקפם בעוד כשנה.

לאחרונה גוברת ההכרה, הן במוסדות והן במשק, שיש להצמיד את פעולות המלחמה במחלות העטין לפעולות לשיפור איכות החלב. אין ספק שקיים קשר הדוק בין שני הנושאים, ובמידה ניכרת הם תלויים זה בזה. החלה התארגנות בין-מוסדית לטיפול כלל ארצי יעיל בנושא המסטיטיס, אשר ללא ספק תועיל בין היתר גם לקידום ייצור חלב איכות.

ש.ה.מ. – הדרכה:

אנו משתתפים באופן פעיל ביחד עם נציג אירגון הפלחה ונציג הוועדה האזורית, בסיבוב דיונים בלשכות ש.ה.מ. על תוכניות ההדרכה: סיקור וסיכום ההדרכה בעבר ויעדים להדרכה בעתיד הקרוב.

התרשמותנו מפגישות אלו היא, בין היתר, שקיים פער גדול באזורים במידת הניצול של אפשרויות ההדרכה מצד המשקים. כמו כן, אין המשקים מנצלים די, לפחות בחלק מהאזורים, את נכונותם של מדריכי ש.ה.מ. לשיתוף פעולה בהפעלת ועדה אזורית משותפת. באותם האזורים בהם פעילה הוועדה ובהם מנוצל השיתוף עם ש.ה.מ., תורם הדבר רבות לקידום נושאים אקטואליים ומגביר את הקשר הדריסטי בין המשקים לבין ההדרכה.

הנהלת הענף:

הדיונים במסגרת הנהלת הענף אמורים לעסוק בכל נושאי המחקר וכיווני ההתפתחות של שלוחותיו בארץ ובהקצבת אמצעי המימון המתקבלים מהגורמים המשתתפים בקרן. לצערנו נוצר מצב בו עוסקת הנהלת הענף למעשה בהקצאת תקציב קרן המחקר של החקלאים – קרי שלנו – בלבד. מצב זה אינו מתקבל על דעתנו כלל וכלל.

הקצבות הקרן מתחלקות בעיקרן למחקרים זואוטכניים ולמחקרים וטרינריים המבוצעים

בנושאי גידול הבקר, מתנהלת לאחרונה פעולה מוגברת של סיורי חקלאים מגדלי בקר המתעניינים בנעשה בענף שלנו. בחלקם מארגנות סיורים אלה חברות תיירות בחו"ל ובארץ, עם או בלי קשר עם משרד החקלאות ונספחינו החקלאיים בארצות המוצא של התיירים. עם כל אלה יצרה ההתאחדות קשר הדוק, כי אנו רואים בכך חלק בלתי מבוטל של פעולה חיובית ליחסי ציבור בין לאומיים ולהעמקת המודעות על טיב בקרנו בעולם כולו. לאחרונה ביקרו בארץ קבוצות חקלאים מגדלי בקר מדנמרק ומאנגליה. לקראת האביב נמצאים בהכנה סיורים נוספים של קבוצות מאנגליה, דנמרק, צרפת ויתכן מארצות נוספות. ההתאחדות מיצגת כלפי האורחים את בוקרי ישראל בצורה פעילה, הן בהסברים ובמפגשים והן בהכנת תוכניות הסיורים, ביחד עם הגורמים האחרים, ובליזוי החקלאים האורחים בחלק מסיוורם. אנו שמחים להדגיש שבדרך כלל אנו נענים באופן חיובי ביותר על ידי החברים, שאליהם אנו פונים ומבקשים לתאם אתם ביקורי אורחים במשקם, בכפרם ובמפעלם (כגון מפעלי מזון אזורים, הזרעה מלאכותית ועוד) ואנו גאים על ההתלהבות שבה מתיחסים אורחינו למפגשים אלה.

של הוועדה הינו לטפל בכל הקשור בפריטי ציוד חדשים, חומרים, שיטות וכו', בבחינתם ובהסקת מסקנות והמלצות המקובלות על כל הגורמים.

הרכב הוועדה:

- עזרא שושני, ה.מ.ב. (רכז הוועדה),
 - ד"ר ארתור שרן, המכון הווטרינרי,
 - רופא החקלאית,
 - ד"ר סלעי גורדין, המרכז לחלב, מינהל המחקר החקלאי,
 - פרופ' מימי ברמן, הפקולטה לחקלאות,
 - משה איתם, האגף למיכון וטכנולוגיה, ש.ה.מ.,
 - דורך שפירא, אגף החלב, תנובה,
 - אגון לקר, משקי גרנות,
 - זאב שצר, ה.מ.ב.,
 - תלי שור, ה.מ.ב.
- אנו מאחלים לוועדה עבודה פורייה.

אורחים חקלאיים מחו"ל:

מדינת ישראל וביחוד חקלאותה, מהווים מוקד הולך וגובר במערכת התיירות העולמית. מלבד ביקורם של אנשי מקצוע מכל קצווי העולם הפוקדים אותנו, וביניהם אנשי שם